

Alles(ch) wie daheim

Mintha csak otthon lettünk volna

Schüleraustausch Kressbronn - Budapest stößt auch in diesem Jahr beiderseits auf großes Interesse / ungarische Schülergruppe kehrte vor kurzem nach Budapest zurück - a nyolcadikosok kressbronni diákcsereje idén is nagy népszerűségnek örvendett / a magyar diákcsoporthoz nemrég tért haza egyhetes németországi látogatásáról

Von Oberstudienrat Richard Guth / Richard Guth német nyelvi lektor

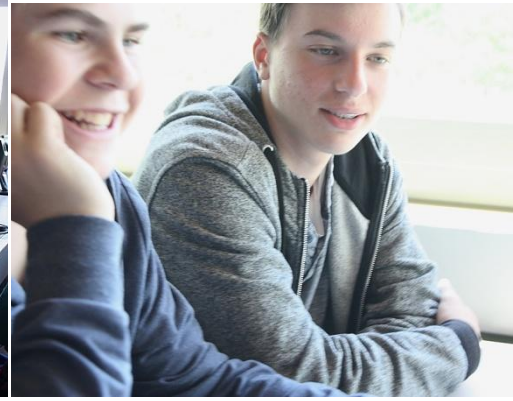
(Mai 2017) Der Abschied gilt diesmal für einen längeren Zeitraum. Das ist beiden Seiten bewusst, aber es dominiert die Gewissheit, dass er nicht für immer gilt. Die Szenen am Bahnhof in der Bodenseegemeinde Kressbronn ähneln sich dennoch den am Budapester Ostbahnhof zwei Monate zuvor, als die ungarischen Schülerinnen und Schüler von der Zweisprachigen Grundschule „Alfréd Hajós“ Budapest-Zugló nach einer gemeinsam verbrachten Woche Abschied nahmen von ihren gleichaltrigen Gastschwestern und -brüdern von dem Bildungszentrum Parkschule Kressbronn.

Eine ereignisreiche Woche lag schon damals hinter den Teilnehmern des Schüleraustausches, der seit über 18 Jahren durch regelmäßige Austauschfahrten gepflegt wird. Dabei gelang es sowohl dem ungarischen als auch dem deutschen Orgateam ein ausgewogenes Programm mit Schulbesuch, gemeinsamen außerschulischen Aktivitäten und familiärem Beisammensein auf die Beine zu stellen. „Wir von der Parkschule Kressbronn sehen den Schüleraustausch unter zwei Hauptgesichtspunkten: Zum einen wollen wir unsere Schüler ermutigen, in ein „Abenteuer“ zu stürzen. Alleine, ohne die Sprache zu beherrschen, sich in einer fremden Familie ihren Stärken, Schwächen und Ängsten zu stellen. Zum anderen hat der Schüleraustausch das Ziel, Freundschaften mit gleichaltrigen Jugendlichen in Europa zu schließen und ein Land nicht als „Tourist“, sondern in eine Familie integriert kennen zu lernen“, unterstreicht Realschullehrer Tobias Rundel, der das Projekt seit Jahren mitbetreut, den Sinn der Begegnung. „So ein Austausch fördert gerade ihr Selbstbewusstsein und das Vertrauen in ihre Stärken“, ergänzt die projektbetreuende Realschullehrerin Barbara Fischer, die an der Parkschule unter anderem als Beratungslehrerin arbeitet.

Ein Land nicht als „Tourist“ zu erleben, sondern wie „ein Einheimischer“, dieses Ziel formuliert auch der vierzehnjährige Niklas Strobel, einer der Teilnehmer des diesjährigen Schüleraustausches. „Man kann Orte sehen, wo man als Tourist erst gar nicht hinkommt“, ergänzt der Achtklässler aus Langenargen bei Kressbronn. Seine Klassenkameradin Alexandra Göhrig findet die „tolle Gemeinschaft“, die entstanden ist, besonders wichtig, wobei die Aufnahme in die Familien bei der Gemeinschaftsbildung eine entscheidende Rolle gespielt habe, nicht zuletzt, weil „ich gesehen habe, wie meine Austauschpartnerin in Ungarn lebt“. Für Mitschüler Arne Janke brachte der Austausch neben dem Gewinnen neuer Freunde vor allem viele „interessante Erfahrungen“, die man so einfach nicht sammeln könnte. Wie es Alexandra auf den Punkt brachte: „Man kriegt so schnell keine ungarische Austauschpartnerin her“.

Auch die ungarischen Schülerinnen und Schüler erlebten die gemeinsam verbrachten zwei Wochen als ein Zugewinn, wobei bei ihnen - als Absolventen einer zweisprachigen Grundschule - die deutsche Sprache keine unbekannte war. „Mir haben vor allem die vielen netten neuen Bekanntschaften gefallen. Ich konnte eine andere Kultur erleben und meinen Deutsch-Wortschatz erweitern. Ich musste in Ungarn verantwortlich für meinen Partner sein, in Deutschland hingegen erfahren, was es heißt auf sich allein gestellt zu sein. Und eins ist ganz wichtig: Für die Zukunft habe ich bereits eine mir bekannte Familie, auf die ich mich verlassen kann“, zieht der Achtklässler Balázs Lengyel Bilanz. Für Mitschüler Mihály Tímár war neben dem Einblick in den Alltag der sprachliche Aspekt ganz entscheidend: „Für mich persönlich war während dieses Besuchs das Wichtigste mit den Leuten zu sprechen. So habe ich meine Sprachkenntnisse verbessert und habe gehört, wie sich die Menschen in Alltagssituationen unterhalten. Den allemannischen Dialekt, der dem Schweizerischen ähnelt, habe ich so auch kennen gelernt.“ Klassenkameradin Emese Szűts betont die Bedeutung des Zwischenmenschlichen und Atmosphärischen: „Die Lehrer waren in Kressbronn lockerer, was mir ganz gut gefiel.“

während des Unterrichts

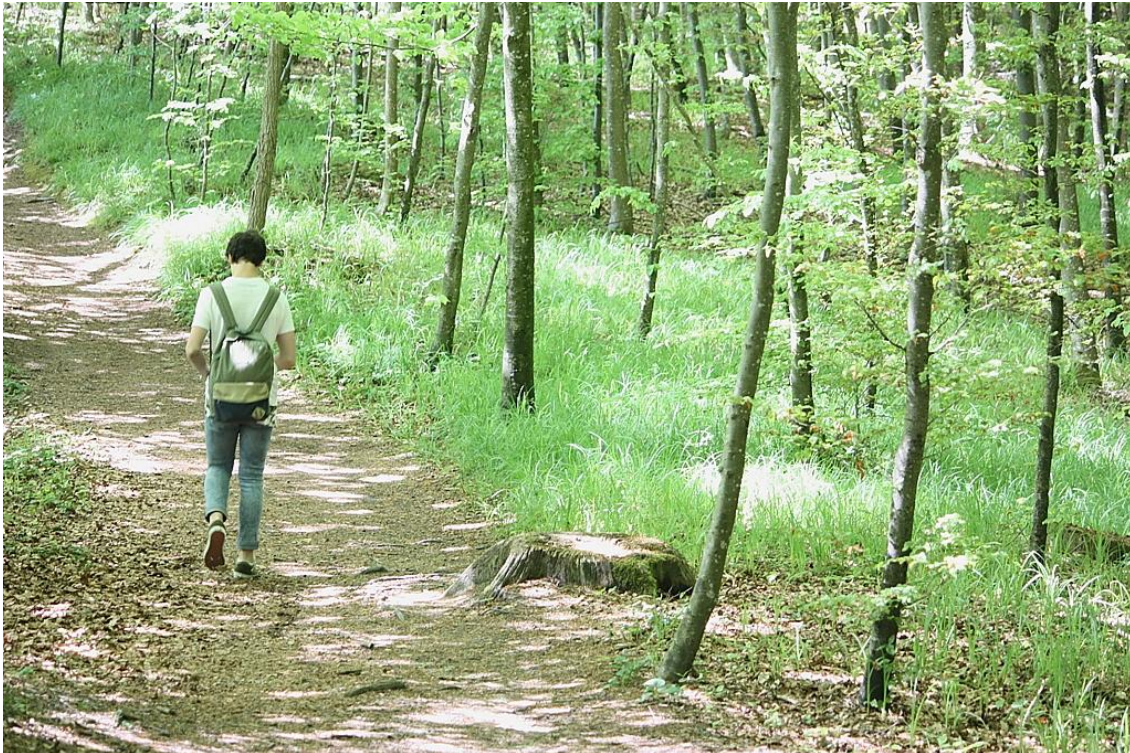

Die Stimmung war sehr gut, wir hatten sehr viel Spaß. Ich habe in einem Dorf gewohnt und habe beobachtet, dass die Menschen viel mehr Fahrrad fahren als zu Hause. Das Dorfleben fand ich ruhig und irgendwie schön, jedenfalls für eine Woche. Was ich sehr gut fand, dass wir wenig Zeit zum Shoppen hatten, statt dessen sinnvolle Programme”.

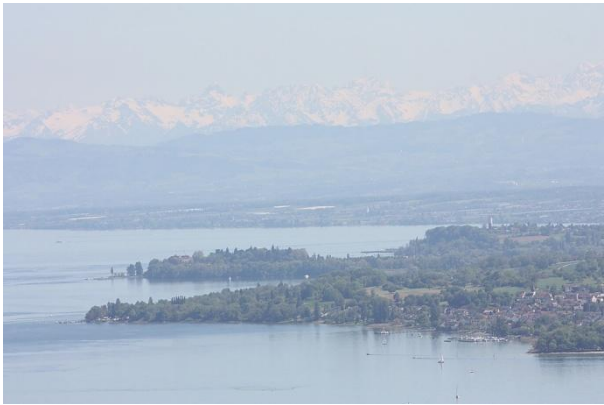
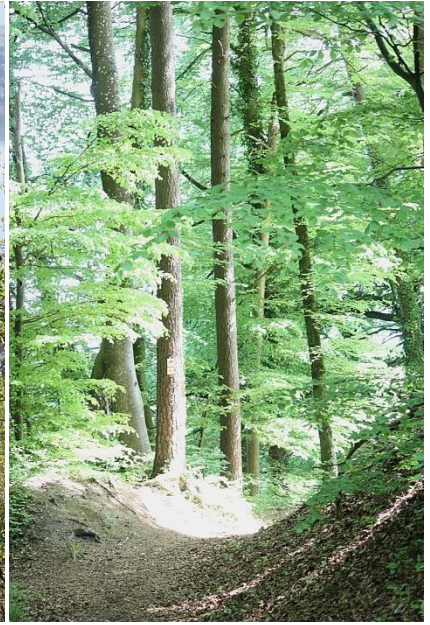
zu Besuch bei der Bodensee-Wasserversorgung

Auch aus der Perspektive der Schulen und Lehrerkollegien ist der Austausch ein wichtiges Ereignis im Leben der Schulgemeinden: „Das Austauschprogramm hilft uns durch seinen Begegnungscharakter Verständnis für andere Lebens- und Verhaltensweisen zu entwickeln, dadurch Vorurteile abzubauen, voneinander zu lernen und so an einer Zukunftsperspektive für ein gemeinsames Europa zu arbeiten“, unterstreicht Barbara Fischer. Aber auch auf der Lehrerebene sei der Austausch wichtig, so ihr Kollege Tobias Rundel, denn durch Gespräche, Gedanken- und Erfahrungsaustausch bezüglich unterschiedlicher Schul- und politischer Systeme, Toleranz gegenüber Menschen aus anderen Ländern und Erdteilen, die nach Europa kommen, könne das Verständnis füreinander wachsen. Auch für Rektorin Márta Molnár von der Hajós-Grundschule Zugló ist dies ein wichtiges Anliegen: „Wir erziehen unsere Schüler zu Toleranz und Offenheit, und diese Werte können sie im Rahmen des Austausches offen leben.“

unterwegs

am See

Auch die Möglichkeit, die Sprache zu üben und das Gelernte anzuwenden, hält die Deutschlehrerin, die dieses Jahr die Schüler nach Kressbronn begleitete, für wichtig.

„Darüber hinaus ist die Pflege und Aufrechterhaltung der fast 20 Jahre alten Kontakte zwischen beiden Schulen für mich, uns eine Herzensangelegenheit“, zeigt sich die Schulleiterin überzeugt.

Die letzten Küsse werden verteilt, man umarmt sich ein erneutes Mal. Der Zug Richtung Ungarn verlässt kurz danach den Bahnhof. Die Schülergruppe vereint aber die Gewissheit, dass sich in Zeiten von Facebook, Viber und Co. die geografischen Entfernungen leicht überbrücken lassen. Die Grundlagen dafür sind beiderseits gelegt.

(2017 májusa) A búcsú most hosszabb időre fog szólni. Ezzel mindkét fél tisztában van, ennek ellenére az a felismerés dominál, hogy a cserepartnerek útja nem válik el örökre. A kressbronni pályaudvaron a búcsúzás hasonló jelenetei játszódnak le, mint két hónappal előtte a budapesti Keleti pályaudvar peronján. Akkor a Zuglói Hajós Alfréd Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola diákjai búcsúztak egy közös hét után a kressbronni Bildungszentrum Parkschule diákjaitól, most a németeken a sor.

Egy élményekben gazdag hetet tudtak már annak idején maguk mögött a több mint 18 éves hagyománnyal rendelkező diákcseré résztvevői. Mind a magyar, mind a német szervezőcsapatnak sikerült olyan programot összeállítania, amely eredményesen összekötötte az iskolai tanulást a szabadidős, de együtt töltött és a családi programokkal. Két fő szempontot szeretnék kiemelni a diákcserével kapcsolatban: egyrészt egy kalandban való részvételre szeretnék buzdítani a diákjainkat. Hogy egyedül, nyelvtudás nélkül nézzenek szembe erősségeikkel, gyengeségeikkel és félelmeikkel egy számukra addig idegen családban. Másrészt viszont az a célja a diákcserének, hogy uniós diákok között barátságok szövődjenek és a fogadó országot ne mint turista, hanem mint „családtag” ismerjék meg – húzta alá Tobias Rundel tanár, aki a több éve tagja a projektcsapatnak. Egy ilyen diákcseré épp hogy önbizalmat ad a diákoknak és támogatja őket abban, hogy bízzanak erősségeikben – egészítette ki Barbara Fischer, aki ugyancsak évek óta tagja a diákcseré oszlopos képviselője.

Egy országot ne „turistaként” felfedezni, hanem „kvázi helyiként” - ezt a célt tartja fontosnak a 14 éves Niklas Strobel is, a diákcseré egyik résztvevője. Olyan helyeken járhat az ember, ahova turistaként nemigen jut el – egészítette ki a diák, aki egy Kressbronn melletti faluban lakik. Osztálytársa, Alexandra Göhrig a „fantasztikus közösséget” emelte ki és azt, hogy ebben mekkora szerepe volt annak, hogy családoknál laktak a diákok. Láttam, hogyan él a partnerem Magyarországon – tette hozzá Alexandra.

Arne Janke számára az új barátságok mellett az „érdekes tapasztalatok” teszik felejthetlenné ezt a két hetet, olyan tapasztalatok, amelyeket „csak úgy nem lehet megszerezni”. Ahogy Alexandra fogalmazott: Nem talál csak úgy az ember egy magyar cserepartnert.

A magyar cserediákok is pozitívan éltek meg az együtt eltöltött két hetet, bár számukra, mint végzős kéttannyelvű diákok nem volt ismeretlen a német nyelv. Nekem a sok új ismeretség jelentett a legfontosabbat. Egy más kultúrát ismertem meg és a német szókinccsemet is bővíteni tudtam. Magyarországon én feleltem a partneremért, Németországban pedig megtapasztalhattam, hogy milyen az, hogy saját talpán jár az ember. Egy dolgot szeretnék kiemelni a jövőre nézve: van egy ismerős család, akire számíthatok – emelte ki Lengyel Balázs. Osztálytársa, Tímár Mihály számára – a mindennapok rutinjának megismerése mellett - a nyelvi aspektus volt fontos: számomra az emberekkel való kommunikáció volt a legfontosabb, főleg a mindennapok kommunikációja. Így ismerkedhettem meg az alemán nyelvjárással is, ami hasonlít a Schwitserdütschre, a svájci németre. Szűcs Emese a diákcseré közösségi oldalának jelentőségére világított rá: a tanárok lazábbak voltak Kressbronnban, ami nagyon tetszett. Nagyon jó volt a hangulat, sok örömben volt részünk. Egy faluban laktam és azt tapasztaltam, hogy sokkal többen járnak biciklivel, mint otthon. A falusi élet nyugodt volt és valahogy szép is, legalábbis egy hét erejéig. Örültem, hogy nem igazán maradt idő vásárolgatni, viszont annál több értelmes programokra.

Az iskolák és tanári karjai számára is fontos esemény ez a diákcseré: A csereprogram segít abban, hogy elfogadóak legyünk más élet- és viselkedésformákkal szemben, ami segít az előítéletek felszámolásában, és lehetővé teszi, hogy tanuljunk egymástól és ezáltal egy közös Európán dolgozzunk – emelte ki Barbara Fischer.

De a tanári szinten is fontos egy ilyen kapcsolat, mondta kollégája, Tobias Rundel, mert a beszélgetések, vélemények és tapasztalatok cseréje az iskola- és politikai rendszerek különbségeiről, valamint a más országokból és földrészekről hozzánk érkezett emberek iránti tolerancia kérdésköréről segíthet abban, hogy jobban megértsük egymást. Molnár Márta igazgatónő is ennek a gondolatnak a fontosságáról beszélt: Diákjainkat toleranciára és nyitottságra neveljük, és ezeket az értékeket egy diákcseré alkalmával közvetlenül is megélhetjük. De a nyelvgyakorlási lehetőséget is fontosnak tartja a némettanárnő, aki idén elkísérte a diákokat Kressbronnba. Emellett a csaknem 20 éves partnerkapcsolat fenntartását is szívügyünknek tartjuk – mondta az intézményvezető.

Elérkezett az utolsó puszik és ölelések ideje. A vonat lassan elindul. A diákcsoport azonban biztos abban, hogy Facebook, Viber és társai segítenek a földrajzi távolságok áthidalásában. Az alapokat már sikerült lerakni.

